INTERNATIONAL JOURNAL OF TECHNOLOGY AND ACADEMIC RESEARCH

ISSN: 2224-6878 | Pakistan Volume 6, No. 10.

IF: 14.91 | 2026 http://waerasia.org/index.php/ijtar

SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI

Sayimova Aziza Laziz qizi
Qarshi davlat universiteti Iqtisodiyot fakulteti
Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar
ta'lim yo'nalishi 1- kurs talabasi
Ilmiy rahbar: PhD**, M.E.Ostanova**
email: ostonova2112@mail.ru
+998882207570
doi:https://doi.org/10.5281/zenodo.23673428

Annotatsiya: Ushbu maqolada sun'iy intellekt texnologiyalarining raqamli iqtisodiyot sharoitidagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Sun'iy intellektning iqtisodiyotning turli sohalarida, xususan, bank-moliya tizimi, ishlab chiqarish hamda marketing yo'nalishlarida qo'llanilishi natijasida yuzaga kelayotgan ijobiy o'zgarishlar ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu texnologiyalarning joriy etilishi bilan bog'liq muammolar, jumladan, mehnat bozori o'zgarishlari va axborot xavfsizligi masalalari ham yoritiladi. Maqola yakunida sun'iy intellektdan samarali foydalanish bo'yicha taklif va tavsiyalar berilgan.
Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, raqamli iqtisodiyot, innovatsiya, avtomatlashtirish, iqtisodiy samaradorlik, texnologik rivojlanish, mehnat bozori, axborot xavfsizligi, raqamlashtirish.

Аннотация: В данной статье анализируется роль и значение технологий искусственного интеллекта в условиях цифровой экономики. Рассматриваются положительные изменения, возникающие в результате применения искусственного интеллекта в различных отраслях экономики, в частности, в банковско-финансовой системе, производстве и маркетинге. Также освещаются проблемы, связанные с внедрением данных технологий, включая изменения на рынке труда и вопросы информационной безопасности. В заключении статьи представлены предложения и рекомендации по эффективному использованию искусственного интеллекта.
Ключевые слова: искусственный интеллект, цифровая экономика, инновации, автоматизация, экономическая эффективность, технологическое развитие, рынок труда, информационная безопасность, цифровизация.

Abstract: This article analyzes the role and importance of artificial intelligence technologies in the context of the digital economy. It examines the positive changes resulting from the application of artificial intelligence in various sectors of the economy, particularly in the banking and financial system, manufacturing, and marketing. The article also highlights challenges associated with the implementation of these technologies, including changes in the labor market and issues of information security. In conclusion, recommendations and proposals for the effective use of artificial intelligence are provided.
Keywords: Artificial intelligence, digital economy, innovation, automation, economic efficiency, technological development, labor market, information security, digitalization.

Kirish: So'nggi yillarda dunyoda raqamlashtirish jarayonlari keskin tezlashdi. Bu jarayon iqtisodiyotning deyarli barcha tarmoqlarini qamrab olib, yangi imkoniyatlar bilan birga yangi talablarni ham yuzaga keltirmoqda. Shu nuqtai nazardan, Sun'iy intellekt texnologiyalari alohida

ISSN: 2224-6878 | Pakistan Volume 6, No. 10.

IF: 14.91 | 2026 http://waerasia.org/index.php/ijtar

ahamiyat kasb etmoqda. U nafaqat axborotlarni qayta ishlash tezligini oshiradi, balki qaror qabul qilish jarayonini ham samaraliroq qiladi.

Bugungi kunda raqamli iqtisodiyot sharoitida sun'iy intellektdan foydalanish davlatlar va korxonalar raqobatbardoshligini belgilovchi muhim omillardan biri sifatida qaralmoqda. Shu sababli mazkur mavzuni o'rganish dolzarb hisoblanadi.

Asosiy qism: Sun'iy intellektning iqtisodiyotdagi o'rni tobora kengayib bormoqda. Avvalo, u katta hajmdagi ma'lumotlarni tezkor tahlil qilish imkonini beradi. Oldin insonlar tomonidan uzoq vaqt davomida bajarilgan tahliliy ishlar hozirda qisqa vaqt ichida amalga oshirilmoqda. Bu esa vaqt va resurslarni tejashga xizmat qiladi.

Moliya va bank tizimida sun'iy intellekt texnologiyalari ayniqsa samarali qo'llanilmoqda. Masalan, kredit berishda mijozning to'lov qobiliyatini baholash, firibgarlik holatlarini aniqlash va risklarni kamaytirishda ushbu texnologiyalardan foydalanish keng yo'lga qo'yilgan. Natijada xizmat ko'rsatish sifati oshib, inson omili bilan bog'liq xatoliklar kamaymoqda.

Ishlab chiqarish sohasida esa avtomatlashtirilgan tizimlar orqali mahsulot ishlab chiqarish jarayoni tezlashmoqda. Robotlashtirilgan texnologiyalar yordamida murakkab va takrorlanuvchi ishlar inson ishtirokisiz bajarilmoqda. Bu esa mehnat unumdorligini oshiradi va ishlab chiqarish tannarxini kamaytiradi.

Savdo va marketing sohalarida sun'iy intellekt iste'molchilar xulq-atvorini o'rganishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Masalan, xaridorlarning qiziqishlari va ehtiyojlarini tahlil qilish orqali ularga mos mahsulot va xizmatlar taklif etiladi. Bu esa sotuv hajmining oshishiga olib keladi.

Shu bilan birga, sun'iy intellektning rivojlanishi ayrim muammolarni ham yuzaga chiqarmoqda. Eng avvalo, ba'zi kasblarning asta-sekin yo'qolib borishi kuzatilmoqda. Bundan tashqari, axborot xavfsizligi va shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish masalalari ham dolzarb bo'lib qolmoqda. Shu sababli bu texnologiyalarni joriy etishda ehtiyotkorlik va puxta yondashuv talab etiladi.

Xulosa: Yuqoridagilardan kelib chiqib aytish mumkinki, sun'iy intellekt texnologiyalari raqamli iqtisodiyotning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. U iqtisodiy samaradorlikni oshirish, boshqaruv tizimini takomillashtirish va yangi imkoniyatlar yaratishda katta ahamiyatga ega. Kelajakda sun'iy intellektdan yanada samarali foydalanish uchun malakali mutaxassislar tayyorlash, zamonaviy infratuzilmani rivojlantirish va xavfsizlik choralarini kuchaytirish zarur. Faqat shundagina ushbu texnologiyalardan maksimal darajada foyda olish mumkin bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risidagi Farmoni, 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida qaror. – Toshkent, 2020.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yildagi "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi. – Toshkent.
4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
5. Абдурахманов Қ.Х. Иқтисодиётда сунъий интеллект асослари. Тошкент: Ilm-ziyo-zakovat, 2024.
6. G'ulomov S.S., Iqtisodiyotda axborot texnologiyalari. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021.
7. Abduqodirov A.A., Raqamli iqtisodiyot asoslari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022.

ISSN: 2224-6878 | Pakistan Volume 6, No. 10.

IF: 14.91 | 2026 http://waerasia.org/index.php/ijtar

8. UNESCO — Artificial Intelligence and Digital Economy

9. Останова, М. Э. (2021). Занятость как критерий эффективности использования трудового потенциала экономики (на примере Республики Узбекистан). Государственное и муниципальное управление. Ученые записки, (3), 82-88.

10. Ostanova, M. (2023). Innovatsion O ‘sishga Inson Kapitali Ta'sirining Zamonaviy Yondashuvlari. Green Economy and Development, 1(11), 662452.